

ΕΝΟΤΗΤΑ: Η ΑΡΑΒΙΚΗ ΕΠΕΚΤΑΣΗ

ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άσκηση 1

Συμπλήρωσε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις:

1. Οι Άραβες πολιόρκησαν την Κωνσταντινούπολη όταν αυτοκράτορας ήταν ο _____.
2. Στη μάχη στο Πουατιέ της Γαλλίας αρχηγός των Φράγκων ήταν ο _____.
3. Οι μόνιμοι φρουροί που φυλούσαν τα σύνορα ονομάζονταν _____.
4. Στη Κόρδοβα οι Άραβες ίδρυσαν _____.
5. Ο πιο φημισμένος Ακρίτας είναι ο _____.
6. Οι Άραβες κατέκτησαν την Κρήτη στις _____.
7. Στην Αραβική τέχνη αντί για εικόνες κυριαρχούν _____.
8. Ο θεματικός στρατός αποτελούνταν από _____.

Άσκηση 2

Επέλεξε τη σωστή απάντηση στις παρακάτω προτάσεις:

1. Η μάχη στο Πουτιέ της Γαλλίας έγινε το
Α) το 752   Β) 692   Γ) 742   Δ) 772
2. Η έκταση που είχε δώσει το Βυζάντιο στους Ακρίτες για να καλλιεργούν λέγονταν
Α) Στρατόπεδο   Β) Στρατοχώραφο   Γ) Στρατιωτόπι   Δ) Ακριτοχώραφα
3. Αυτοκράτορας του Βυζαντίου το 717-718 που οι Άραβες πολιόρκησαν την Κωνσταντινούπολη ήταν
Α) ο Λέων ο Ίσαυρος   Γ   Β) ο Κωνσταντίνος ο Ε   Γ) ο Ιουστινιανός   Δ) ο Μιχαήλ ο Α
4. Οι Άραβες κατέκτησαν εδάφη στη Βόρεια Αφρική μέχρι την Καρχηδόνα
Α) τέλη 8^{ου} αιώνα   Β) τέλη 7^{ου} αιώνα   Γ) αρχές 9^{ου} αιώνα   Δ) τέλη του 6^{ου} αιώνα
5. Εφευρέτης του υγρού πυρός ήταν
Α) ο Καλλίνικος   Β) ο Λυσίμαχος   Γ) ο Θεόφιλος   Δ) ο Λεόντιος

Άσκηση 3

Να επιλέξετε τη λέξη Σωστό, αν η πρόταση που σας δίνεται παρακάτω είναι σωστή, ή τη λέξη Λάθος, αν είναι λανθασμένη.

1. Πολιτικός και στρατιωτικός διοικητής ενός θέματος ήταν ο στρατηγός.

Σωστό	Λάθος
-------	-------
2. Το βυζάντιο έδινε δωρεάν άλογο και πανοπλία στους Ακρίτες.

Σωστό	Λάθος
-------	-------
3. Ο Ηράκλειος κατάφερε και απόκρουσε τους Άραβες στο Πουατιέ το 732 μ.Χ.

Σωστό	Λάθος
-------	-------
4. Οι Άραβες κατέκτησαν την βόρεια Αφρική στα τέλη του 7^{ου} αιώνα.

Σωστό	Λάθος
-------	-------
5. Ο χαλίφης Μαμούν έβαλε και μετέφρασαν πολλά έργα αρχαίων Ελλήνων φιλοσόφων.

Σωστό	Λάθος
-------	-------
6. Μεγάλο τέμενος έκτισαν οι Άραβες στην πόλη της Κόρδοβας στην Ισπανία.

Σωστό	Λάθος
-------	-------
7. Ο στρατός των θεμάτων αποτελείται από μισθοφόρους.

Σωστό	Λάθος
-------	-------

Άσκηση 4

Το παρακάτω απόσπασμα είναι από το δημοτικό τραγούδι: «Του Μικρού Βλαχόπουλου». Ποια στοιχεία υπερβολής διακρίνεται στο απόσπασμα και πού τα διακρίνετε στο απόσπασμα;

«Δύνεσαι, μαύρε μ', δύνεσαι, να μπούμε και να βγούμε;»

Ο μαύρος πιλογήθηκε, με πόθον τότε λέγει·

«Δύναμ' αφέντη, δύνομαι, να μπούμε και να βγούμε».

Δεν είναι χίλιοι να τους μπω, δεν είναι δυο χιλιάδες,

δεν είναι τρεις και τέσσερις, μόν' είν' οκτώ χιλιάδες

Δύναμ' αφέντη, δύνομαι, να μπούμε και να βγούμε».

«Βάστα, βρε μαύρε μου, καλά, σπαθί μου δαμασκένιο!»

Στο έμπα χίλιους έκοψε, στο έβγα δυο χιλιάδες,

και στο καλό το γύρισμα κανέναν δεν αφήνει.

Άσκηση 5

Να αναφέρετε τα βασικά προνόμια που έδινε το Βυζάντιο στους Ακρίτες:

Άσκηση 6

Τοποθέτησε στην παρακάτω ιστοριογραμμή τα γεγονότα.

- A. Μάχη στο Πουατιέ.
- B. Απόκρουση της Πολιορκίας των Αράβων στην Κωνσταντινούπολη.
- Γ. Υποτάσσουν οι άραβες το μεγαλύτερο μέρος της Ισπανίας.
- Δ. Πρώτη πολιορκία της Κωνσταντινούπολης από τους Άραβες.

674-678	717	732	αρχές 8 ^{ου} αιώνα

Άσκηση 7

Κρυπτόλεξο.

A	P	T	H	N	B	Σ	A	I	Π	K	Λ	K	P	T	Δ	B	Ξ	E	Z
E	Λ	O	M	N	P	Θ	E	M	A	T	A	Σ	K	E	T	Δ	Σ	A	T
B	N	Φ	E	T	H	K	N	M	Δ	P	E	T	P	Δ	B	K	Σ	T	A
Γ	Φ	H	N	Π	P	Υ	T	O	Π	Χ	Σ	P	E	A	Χ	A	T	Ψ	Ω
Δ	E	Σ	B	O	N	M	Δ	E	P	Σ	Ψ	A	N	K	T	Λ	Υ	Σ	E
Γ	P	T	A	Υ	B	M	Υ	Δ	Ω	A	N	T	M	T	H	Λ	Υ	M	N
E	Γ	Φ	Σ	A	B	N	Ψ	Γ	Φ	E	Γ	I	P	B	P	I	H	Ω	E
B	M	Ω	Γ	T	Φ	Φ	E	Σ	P	Λ	P	Ω	Φ	E	Φ	N	M	A	B
H	Χ	A	Λ	I	Φ	H	Σ	A	E	O	K	T	Φ	Φ	E	I	N	M	T
N	Δ	Ω	Φ	E	Δ	E	Σ	P	E	Γ	N	O	P	Φ	Δ	K	Γ	E	Υ
B	Σ	T	H	E	Γ	Υ	Ω	B	B	N	Θ	Π	T	Σ	A	O	P	Θ	Ξ
Ω	K	Γ	B	E	Σ	Χ	B	E	Σ	Φ	I	N	Υ	A	Ω	Σ	E	O	Γ
T	N	Δ	N	B	N	P	Δ	E	Σ	B	Ω	Φ	E	P	B	M	O	Ξ	Λ
M	Δ	I	Γ	E	N	H	Σ	A	K	P	I	T	A	Σ	Π	Ξ	Υ	M	K
E	Γ	H	P	E	I	T	O	Π	K	Λ	T	Δ	A	E	T	P	Ω	Δ	A

Άσκηση 8

Να συζητήσετε στις ομάδες σας και να παρουσιάσετε στην τάξη ποιες ήταν οι συνέπειες της Αραβικής επέκτασης για τη Βυζαντινή Αυτοκρατορία.

Συνέπειες Αραβικής Επέκτασης

Άσκηση 9

Στα πλαίσια της διαθεματικότητας, στο μάθημα της Τεχνολογίας της Πληροφορικής και Επικοινωνίας (Τ.Π.Ε.) οι μαθητές/τριες επισκέπτονται την ιστοσελίδα του Μουσείου Μπενάκη – Μουσείο Ισλαμικής Τέχνης και ειδικότερα τον ιστότοπο για τη μόνιμη συλλογή σχετικά με την Ισλαμική τέχνη. Επιλέγουν την περίοδο 600 μ.Χ. έως 900 μ.Χ. και διατρέχουν τα εκθέματα της συλλογής την συγκεκριμένη περίοδο. Καλούνται στη συνέχεια να παρουσιάσουν γραπτά σε ομάδες τις εντυπώσεις τους από τα εκθέματα αυτά (περγαμηνές, ξυλόγλυπτα αντικείμενα, κοσμήματα, δοχεία και αγγεία).

Άσκηση 10

Εργαστείτε σε ομάδες και παρουσιάστε στην τάξη τους λόγους που ήταν πολύ σημαντική η απόκρουση των Αράβων στην Κωνσταντινούπολη και λίγα χρόνια αργότερα στο Πουατιέ και ποιες θα ήταν οι συνέπειες εάν κέρδιζαν οι Άραβες;

Άσκηση 11

Να αναφέρετε τους σημαντικότερους λόγους που ευνόησαν την Αραβική επέκταση.

Άσκηση 12

Στα πλαίσια της διαθεματικότητας, στο μάθημα της Γλώσσας καλούνται οι μαθητές/τριες να περιγράψουν τον τρόπο ζωής ενός Ακρίτα, σε καιρό ειρήνης αλλά και σε καιρό που οι εχθροί κάνουν επίθεση.

Άσκηση 13

Εργασία διαθεματικού χαρακτήρα.

Στο μάθημα της Μουσικής και της Γλώσσας, οι μαθητές/τριες θα ακούσουν τραγούδια αφιερωμένα στους Ακρίτες. Συγκεκριμένα θα ακούσουν το ποίημα που ο μεγάλος μας ποιητής Κωστής Παλαμάς εμπνεύστηκε από τον Διγενή Ακρίτα, ο «Ο Διγενής» το μελοποίησε ο Μιχάλης Τερζής και το τραγουδάει η Ελευθερία Αρβανιτάκη στο δίσκο: «Όλη τη μουσική μες στην αγάπη βάλε», θα ακούσουν το τραγούδι: «Ο Διγενής Ψυχομαχεί», ριζιτικό τραγούδι από τον Νίκο Ξυλούρη και θα ακούσουν το ακριτικό τραγούδι: «Ακρίτας κάστρον έκτιζε» σε σύνθεση του Χ. Χάλαρη και ερμηνεία των Ν.Κωνσταντόπουλου και Π. Μάθου. Στη συνέχεια θα εργαστούν σε ομάδες και θα βρουν τις ομοιότητες και τις διαφορές των τριών τραγουδιών και το πώς παρουσιάζονται οι Ακρίτες και στα τρία τραγούδια.

Άσκηση 14

Αντιστοίχιση.

Στήλη Α

Το υγρόν πυρ το ανακάλυψε	☐
Η Αραβική επέκταση προκάλεσε	☐
Η μάχη στο Πουατιέ έγινε	☐
Τα θέματα ήταν	☐
Η θρησκεία των Αράβων είναι	☐
Ο τρόπος αρίθμησης που χρησιμοποιούμε	☐
Οι Ακρίτες ήταν υπεύθυνοι για	☐

Στήλη Β

☐	μείωση του εμπορίου του Βυζαντίου
☐	καθιερώθηκε από τους Άραβες
☐	τα στρατιωτόπια τους
☐	περιφέρειες του Βυζαντίου
☐	ο Καλλίνικος
☐	το 732 μ. Χ.
☐	το Ισλάμ